

N:o 10.

Af herr **Björlin**, om anslag för anordnande af telefonförbindelse mellan Gotland och fasta landet.

I den plan, rörande telefonväsendets utveckling, som framlades vid 1889 års riksdag, undantogs den nordligaste delen af Norrland samt Gotland, emedan det ansågs, att telefonens utsträckning till berörda landsdelar skulle blifva allt för kostsam. Blott två år derefter, eller år 1891, beviljade emellertid Riksdagen på Kongl. Maj:ts framställning ett särskildt anslag till telefonledningarnas utsträckning ända till Haparanda. Gotland blef tills vidare lottlös. Samma skäl, som i 1891 års statsrådsprotokoll anfördes till förmån för telefonledningarnas utsträckning till de nordligaste delarne af Norrland, tala likväl för deras utsträckning till Gotland. Äfven med sistnämnda provins äro kommunikationerna besvärliga och otillräckliga, äfven der är, åtminstone tidtals, postgången sen och otillfredsställande; ett förhållande som, hvad telefon- och telegrafledningars anläggning vidkommer, ju i högre grad än annorstädes påkallar statens mellankomst. Visserligen kan Gotlands befolkning med tacksamhet erinra sig den förbättring härutinnan, som för några år sedan vanns genom Riksdagens anslag till en ny telegrafkabel i stället för den utslitna jernkabeln, men att en telegrafförbindelse icke ersätter en telefonförbindelse visas bäst af telefonledningarnas å fastlandet oerhörda utsträckning jemväl mellan orter, som hafva telegrafförbindelse sins emellan.

De tvenne skäl, som anförts mot anordnandet af en telefonförbindelse mellan Gotland och fasta landet, hafva varit:

svårigheten att konstruera en passande kabel för så långa afstand som de, som varit ifrågasatta; samt den stora kostnaden för kabelns

tillverkning och nedläggning, en kostnad, som endast i högst ringa mån kunnat beräknas varda förräntad genom nytillkomna abonnentsafgifter å Gotland och fastlandet.

Hvad nu första skälet angår, lär detsamma, efter hvad jag från sakkunnigt håll *) inhemtat, icke längre få anses hållbart. Kabelfirman Felten & Guilleaume i Mühlheim vid Rhen, samma firma, som tillverkat den nya telegrafkabeln mellan Sassnitz och Trelleborg, och till hvilkens härvarande ombud telegrafstyrelsen hänvisat mig i fråga om kostnadsberäkningarna (bil. I.), anser, att inga tekniska svårigheter möta mot tillverkning af en fullt användbar telefonledning med dubbelledning för sträckan Gotland—Öland—Oskarshamn, hvilken sträcka firman på flera skäl förordar framför sträckan Gotland—Sandön—Dalarö. Den senare sträckan, som fordrar mer än dubbelt så lång kabelledning, torde äfven af ekonomiska och strategiska skäl icke böra ifrågakomma.

Det andra skälet, eller den stora kostnaden, torde visserligen i fråga om långa kablar i allmänhet vara befogadt, i synnerhet om man betraktar frågan enbart ur affärssynpunkt. I fråga om anläggning af en telefonförbindelse mellan Gotland och fasta landet torde emellertid detta betraktelsesätt icke vara det rigtiga. Här tillkommer något mera. Tryggandet af förbindelsen med en aflägsen landsdel, allra helst då dennas läge i strategiskt hänseende är af den betydelse som Gotlands, innebär i och för sig ett så stort statsintresse, att anläggningen af en telefonförbindelse endast härigenom bör kunna anses uppväga en betydligt högre kostnadssumma än den, som eljest i landet förekommer för dylika förbindelser. Då det emellertid icke gerna kan sättas i fråga, att telegrafstyrelsen, som i första hand får tillse, att de medel, som den begär för anläggningar af motsvarande art, varda så använda att, om jag så får uttrycka mig, rörelsen skall kunna bära sig, skall inlåta sig på ett så pass dyrt och litet lönande företag som en telefonlednings anordnande mellan fasta landet och Gotland, hade jag tänkt mig möjligheten att staten under nuvarande tider af rikliga öfverskott i statskassan skulle kunna mellankomma med ett större bidrag, motsvarande kostnaden för sjelfva kabeln och dess nedläggning, en kostnad som, enligt af firman Felten & Guilleaumes härvarande ombud gjord beräkning, (bil. III.), skulle belöpa sig till 178,750 kronor för sjelfva kabeln och 40,000 kronor för nedläggningen. Kostnaden för rikstelefonförbindelsens anordnande på ön, hvilken torde böra komma till stånd endast under den förutsättning, att det enskilda telefonnät, som för närvarande finnes derstädes, på de villkor telegrafstyrelsen bestämmer (bil. II.) var-

*) Byråchefen i kongl. telegrafstyrelsen.

der till staten öfverlemnadt, torde kunna bestridas af de anslag, som lära finnas för telegrafstyrelsen för dylika ändamål disponibla.

På grund af ofvanstående får jag vördsamt föreslå,

att Riksdagen ville å extra stat för år 1901 anvisa ett belopp af 218,750 kronor att ställas till kongl. telegrafstyrelsens förfogande för anordnande af telefonförbindelse med en (1) dubbelledning mellan Gotland och fasta landet öfver Öland och Oskarshamn.

Stockholm den 24 januari 1900.

Gustaf Björlin.

Bil. I.

Till öfversten och kommandören m. m. J. G. Björlin, Stockholm.

I anledning af eder förfrågan angående anordnande af rikstelefonnät å Gotland får jag äran härhos öfversända afskrift af en af kongl. telegrafstyrelsen i detta ärende förut aflåten skrifvelse, upptagande de för en dylik anläggning bestämda villkor.

I fråga om kostnaden m. m. för en telefonkabel mellan Gotland och fastlandet torde erforderliga uppgifter kunna erhållas genom kabelfirman Felten & Guilleaumes härvarande representant, ingenjören Ivar Boklund, Karduansmakaregatan 10 härstädes.

Stockholm den 16 januari 1900.

På kongl. telegrafstyrelsens vägnar:

Carl Egnér.

Bil. II.

Afskrift.

Till aktiebolaget Rosendals & Bara landtegendomar, Barlingbo.
Gotland.

Till svar å en från eder inkommen skrifvelse den 26 augusti sistlidet är angående upprättande af rikstelefonnät på Gotland får kongl. telegrafstyrelsen meddela, att styrelsen är villig gå i författning härom i den mån enskilda telefontät med tillhörande förbindelselinier få af telegrafverket öfvertagas. Villkoren för dylika anläggningar äro följande:

1. Anläggning och underhåll af förbindelseledningen bekostas af telegrafverket.

2. Vexelstationen inredes af telegrafverket, som eger och underhåller alla å stationen uppsatta vaxel- och andra apparater.

3. Samtliga telefonapparater uppsättas, egas och underhållas af telegrafverket.

4. Anläggning och underhåll af abonnentledningarna bekostas af resp. abonnenter, hvilka också, så framt villkoret under 6) här nedan icke är uppfyllt, bestrida kostnaderna för betjenande af och lokal för vaxelstationen.

5. Den för vaxelstationens skötsel genom abonnenternas försorg anskaffade personalen skall af telegrafstyrelsen godkännas, och skall personalen med afseende på expeditionen ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som af styrelsen eller vederbörande stationsföreståndare meddelas.

6. När och så länge abonnentantalet vid vaxelstationen uppgår till minst 25, bestrider telegrafverket jemväl nämnda kostnader för densamma.

7. Abonnentledningarna, hvilka äfven skola vara dubbeltrådiga, anläggas genom telegrafverkets försorg mot en ersättning af 75 kronor pr kilometer, om abonnenten tillsläpper och uppsätter erforderliga stol-

par; derest äfven uppsättningen af stolparne, hvilka dock af abonnenten tillsläppas och uttransporteras, verkställes genom telegrafverkets försorg, tillkommer härför en ersättning af 35 à 45 kronor pr kilometer.

8. Årsafgiften för hufvudapparat utgör 50 kronor, hvarjemte abonnent erlägger en inträdesavgift af 50 kronor, i stället för hvilken senare avgift dock må lemnas fullgod telefonapparat, som af abonnenten innehafves.

Derest dessa vilkor af abonnenterna i orten antagas, torde telegrafstyrelsen få emotse vidare meddelande i ärendet.

Stockholm den 5 januari 1900.

På kongl. telegrafstyrelsens vägnar:

B. Stafsing.

Vidimeras ex officio

Ivan Bahrman.

Bil. III.

Kostnadsberäkningar öfver telefonförbindelser mellan Gotland och fasta landet, uppgjorda af firman Felten & Guilleaumes härvarande representant, herr ingenjör Ivar Boklund.

Sträckan Gotland—Öland—Oskarshamn med kabel

1) med 1 dubbelledning c:a 65 km kabel à 2,50 pr m.	Kr. 162,500: —
5 » dito » 3,25 » »	16,250: —
Kabeln ensam	Kr. 178,750: —
Nedläggning »	40,000: —
Total	<u>Kr. 218,750: —</u>

2) med 2 dubbelledningar

65 à 3,65	237,250: —
5 » 4,50	22,500: —
Kabeln ensam	259,750: —
Nedläggning	40,000: —
Total	<u>Kr. 299,750: —</u>

*Sträckan Gotland—Färösund—Gotska**Sandön—Dalarö*

1)	151 km à 2,50	377,500: —	
	5 » » 3,25	16,250: —	
	Kabeln ensam	393,750: —	
	Nedläggning	40,000: —	Kr. 433,750: —
2)	151 km à 3,65	551,150: —	
	5 » » 4,50	22,500: —	
	Kabeln ensam	573,650: —	
	Nedläggning	40,000: —	<u>Kr. 613,650: —</u>

Stockholm den 24 januari 1900.

